ECLI:LV:AT:2021:0705.A420327417.19.L
Lieta Nr. A420327417, SKA-815/2021
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2021.gada 5.jūlijā

[1] Pieteicēja SIA „Alfor" ir iesniegusi kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2020.gada 23.decembra spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicējas pieteikums par Rīgas domes 2017.gada 18.oktobra lēmuma Nr. 277 (prot. Nr. 10, 18.§) atcelšanu.

Ar pārsūdzēto Rīgas domes lēmumu atcelta atļauja spēļu zālei /adrese/, Rīgā. Lēmums pamatots ar Azartspēļu un izložu likuma 42.panta sesto daļu un Rīgas domes 2006.gada 7.februāra saistošo noteikumu Nr. 38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk – Vēsturiskā centra plānojums) 465.punktu.

[2] Izvērtējot kasācijas sūdzībā minētos argumentus, senatoru kolēģijai nerodas šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu. Lietā nav arī risināmi tādi tiesību jautājumi, kuru dēļ kasācijas tiesvedībai būtu nozīme judikatūras veidošanā.

[3] Senāts jau ir atteicies ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar pieteicējas kasācijas sūdzībām vairākās identiskās lietās, kurās arī tika pārsūdzēti Rīgas domes lēmumi par atļaujas atcelšanu pieteicējai piederošo azartspēļu zāļu darbībai (*piemēram, Senāta 2020.gada 20.oktobra lēmums lietā Nr. SKA-891/2020 (ECLI:LV:AT:2020:1020.A420302017.20.L)*, *2020.gada 30.oktobra lēmums lietā Nr. SKA-817/2020 (ECLI:LV:AT:2020:1030.A420327317.19.L)*, *2020.gada 7.decembra lēmums lietā Nr. SKA-890/2020 (ECLI:LV:AT:2020:1207.A420324817.18.L)*, *2021.gada 6.aprīļa lēmums lietā Nr. SKA-796/2021 (ECLI:LV:AT:2021:0406.A420327117.17.L)*).

Senatoru kolēģija konstatē, ka gan lietā pārsūdzētā Rīgas domes lēmuma pamatojums, gan apgabaltiesas sprieduma pamatojums, gan arī pieteicējas iesniegtās kasācijas sūdzības argumenti šajā lietā lielākoties saskan ar apstākļiem iepriekš minētajās lietās, kurās atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību. Lūdz ar to procesuālās ekonomijas dēļ nav lietderīgi atkārtoti atbildēt uz tiem pašiem argumentiem.

Saistībā ar pārējiem kasācijas sūdzības argumentiem senatoru kolēģija konstatē turpmāk minēto.

[4] Pieteicēja argumentē, ka pašvaldība rīkojusies ārpus savas kompetences un pārkāpusi Teritorijas attīstības plānošanas likuma 23.panta otro daļu, noteikdama ierobežojumu konkrētam komercdarbības veidam, kas nav paredzēts kā atsevišķs teritorijas izmantošanas veids. Senatoru kolēģija šo pieteicējas argumentu noraida kā nepamatotu, jo minētā norma pietiekami skaidri paredz pašvaldības tiesības regulēt ne vien teritorijas izmantošanas noteikumus, bet arī izmantošanas aprobežojumus. Tāpat pieteicējas interpretācija nav saderīga ar Satversmes tiesas 2019.gada 16.maija spriedumā lietā Nr. 2018-17-03 sniegto interpretāciju. Lai gan Satversmes tiesa tieši nepārbaudīja apstrīdētās tiesību normas atbilstību Teritorijas attīstības plānošanas likuma 23.panta otrajai daļai, tā analizēja normatīvo aktu sistēmu kopumā un norādīja, ka pašvaldībai ir tiesības noteikt teritorijas izmantošanas aprobežojumus, tostarp attiecībā uz komercdarbības nozari, kurā pastāv īpašu atļauju sistēma (*sprieduma 18.punkts un tā apakšpunkti*).

[5] Tāpat nav pamatoti pieteicējas iebildumi par Vēsturiskā centra plānojuma 465.punkta neatbilstību Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un Rīgas attīstības programmai. Tas, ka augstāka līmeņa pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos nav tieši norādīti ierobežojumi azartspēļu zāļu darbībai pašvaldības teritorijā, nenozīmē, ka šāda pašvaldības izšķiršanās nevarētu izrietēt no citiem minētajos dokumentos ietvertajiem attīstības mērķiem un principiem (piemēram, kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšanas). Turklāt šajos dokumentos norādītos attīstības virzienus, uz kuriem atsaucas pieteicēja (labvēlīga uzņēmējdarbības vide un augsta ekonomiskā aktivitāte, mērķtiecīgs tūrisma piedāvājums), ir iespējams īstenot ar dažādām metodēm un līdzekļiem. Pašvaldībai nav pienākuma izmantot visas iespējamās metodes un līdzekļus. Tā, izsverot un sabalansējot dažādu sabiedrības grupu intereses, var izvēlēties piemērotākās metodes un līdzekļus rīcības virzienu īstenošanai. Pieteicēja kasācijas sūdzībā nav pamatojusi, ka azartspēļu organizēšanas ierobežošana Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā padarītu iepriekš minēto attīstības virzienu īstenošanu par neiespējamu un līdz ar to būtu nepieļaujama vai nepiemērota metode.

Līdz ar to kasācijas sūdzībā ietvertie argumenti nedod pamatu secināt, ka Vēsturiskā centra plānojuma 465.punkts neatbilstu pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijā un attīstības programmā definētajiem vispārīgajiem attīstības virzieniem.

[6] Šaubas par pārsūdzētā sprieduma tiesiskumu nerada arī pieteicējas arguments par Vēsturiskā centra plānojuma 465.punkta neatbilstību Rīgas domes 2005.gada 20.decembra saistošajiem noteikumiem Nr. 34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi".

Kasācijas sūdzībā ir skaidrots, ka ar 2017.gada grozījumiem Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 8. un 9.pantā ir precizēts Vēsturiskā centra plānojuma statuss, proti, tas ir uzskatāms par lokālplānojumu – zemāka līmeņa attīstības plānošanas dokumentu nekā saistošie noteikumi Nr. 34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi", kam ir teritorijas plānojuma statuss. No kasācijas sūdzības izriet, ka pieteicējas ieskatā ar Vēsturiskā centra plānojuma 465.punktu ir grozīts teritorijas plānojums, lai gan ar lokālplānojumu var tikai detalizēt teritorijas plānojumā paredzēto teritorijas izmantošanu.

Senatoru kolēģija vērš uzmanību, ka izskatāmās lietas faktiskie apstākļi atšķiras no apstākļiem, kas ir analizēti Senāta 2020.gada 28.septembra spriedumā lietā Nr. SKA-313/2020 (A420237316), uz kuru atsaucas pieteicēja, lai pamatotu savu viedokli par divu attīstības plānošanas dokumentu savstarpējo neatbilstību. Lietā Nr. A420237316 atbilstoši teritorijas plānojumam strīdus teritorijā kā plānotā (atļautā) izmantošana bija paredzēta tikai noteikti dzīvojamo māju veidi, kas neietvēra daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas. Savukārt detālplānojums nesaturēja ierobežojumus tam, kāda veida dzīvojamās mājas var būvēt strīdus teritorijā, tādējādi atļaujot arī daudzdzīvokļu dzīvojamo māju būvniecību. Tādējādi pastāvēja acīmredzama pretruna

starp diviem dažāda līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem, jo zemāka līmeņa plānošanas dokuments paredzēja plašākas teritorijas izmantošanas iespējas nekā augstāka līmeņa plānošanas dokuments. Savukārt izskatāmajā gadījumā teritorijas plānojumā attiecībā uz azartspēļu zāļu darbību Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā nav izvirzīti nekādi nosacījumi, bet Vēsturiskā centra plānojuma 465.punktā ir noteikti ierobežojumi spēļu zāļu ierīkošanai šajā pašvaldības teritorijas daļā. Kasācijas sūdzībā nav pamatots, kāpēc šīs situācijas būtu uzskatāmas par salīdzināmām.

Turklāt jāņem vērā, ka Satversmes tiesas 2019.gada 16.maija spriedumā lietā Nr. 2018-17-03 ir minēts, ka atbilstoši šobrīd spēkā esošajai Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma redakcijai Vēsturiskā centra plānojumam ir lokālplānojuma statuss (*sprieduma 18.2.punkts*). Taču Satversmes tiesa nav norādījusi, ka tas liktu atšķirīgi raudzīties uz Vēsturiskā centra plānojuma pieļaujamību un atbilstību tiesību sistēmai.

Līdz ar to šis pieteicējas arguments nav pietiekami pamatots, lai radītu senatoru kolēģijai šaubas par pārsūdzētā sprieduma tiesiskumu.

[7] Pieteicēja izvirzījusi arī argumentu, ka ar Vēsturiskā centra plānojuma 465.punktu tiek ierobežota ne tikai Līguma par Eiropas Savienības darbību 56.pantā paredzētā pakalpojumu sniegšanas brīvība, bet arī Eiropas Savienības Pamattiesību Hartas 17.pantā ietvertās tiesības uz īpašumu. Senāts līdzīgās lietās jau ir atzinis, ka šajā situācijā Līguma par Eiropas Savienības darbību 56.pants nevar tikt piemērots, jo nenotiek un teorētiski nav iespējama pārrobežu pakalpojumu sniegšana. Turklāt pakalpojumu sniegšanas jeb komercdarbības ierobežojuma pārbaudes kritēriji Latvijā nav atšķirīgi no kritērijiem, kādus noteikusi Eiropas Savienības Tiesa (*Senāta 2020.gada 12.oktobra sprieduma lietā Nr. SKA-889/2020 (ECLI:LV:AT:2020:1012.A420314917.14.S) 5.punkts, 2020.gada 20.oktobra lēmuma lietā Nr. SKA-891/2020 (ECLI:LV:AT:2020:1020.A420302017.20.L) 6.punkts*). Minētajos nolēmumos Senāts atzinis par atbilstošiem Eiropas Savienības Tiesas judikatūrai apgabaltiesas apsvērumus par Vēsturiskā centra plānojumā paredzētā ierobežojuma mērķiem un samērīgumu, kas balstīti Satversmes tiesas spriedumā ietvertajā attiecīgās normas mērķu un samērīguma izvērtējumā. Arī izskatāmajā lietā apgabaltiesa pārsūdzētā sprieduma motivāciju balstījusi Satversmes tiesas spriedumā sniegtajās atziņās, tātad analoģiski secinājumi izdarāmi arī šajā lietā.

Līdz ar to atsevišķa pārbaude attiecībā uz Eiropas Savienības Pamattiesību Hartas 17.pantu nav nepieciešama, jo, kā kasācijas sūdzībā norāda pati pieteicēja, lai izvērtētu, vai azartspēļu organizēšanai noteiktie ierobežojumi samērīgi ierobežo pamattiesības uz īpašuma aizsardzību, ir piemērojami tie paši apsvērumi, kas vērtējot, vai šādi ierobežojumi samērīgi ierobežo pakalpojumu sniegšanas brīvību (*Eiropas Savienības Tiesas 2014.gada 30.aprīļa sprieduma lietā „Pfleger u.c.", C-390/12, ECLI:EU:C:2014:281, 57.-60.punkts*).

[8] Ievērojot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka kasācijas tiesvedības ierosināšanai šajā lietā nav pamata.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

Atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar SIA „Alfor" kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2020.gada 23.decembra spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senators A. Guļāns Senatore D. Mita Senatore L. Slica